

Brussel, 22 september 2016  
(OR. en)

12525/16

ONU 100  
CONUN 183  
COHOM 117  
COPS 279  
CSDP/PSDC 536  
CFSP/PESC 757  
DEVGEN 205  
GENDER 38

#### **RESULTAAT BESPREKINGEN**

|                 |                                                                                                                                                                           |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| van:            | het secretariaat-generaal van de Raad                                                                                                                                     |
| aan:            | de delegaties                                                                                                                                                             |
| nr. vorig doc.: | 10805/16 + COR 1                                                                                                                                                          |
| Betreft:        | Herziene indicatoren voor de alomvattende aanpak voor de uitvoering door de EU van de Resoluties 1325 en 1820 van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid |

Voor de delegaties gaan in de bijlage de door de Raad tijdens zijn 3484e zitting op 20 september 2016 aangenomen herziene indicatoren voor de alomvattende aanpak voor de uitvoering door de EU van Resoluties 1325 en 1820 van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid.

**Herziene indicatoren voor de alomvattende aanpak  
voor de uitvoering door de EU  
van de Resoluties 1325 en 1820 van de VN-Veiligheidsraad  
over vrouwen, vrede en veiligheid**

De alomvattende aanpak voor de uitvoering door de EU van de Resoluties 1325 en 1820 van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid (doc. 15671/1/08 REV 1) houdt onder meer in dat "voortgangsindicatoren (...) voor de bescherming en de empowerment van vrouwen in en na conflictsituaties" worden vastgesteld. Op 26 juli 2010 heeft de Raad een reeks van 17 indicatoren aangenomen (11948/10) die beogen de EU meer te kunnen afrekenen op de naleving van haar verplichtingen inzake vrouwen, vrede en veiligheid; de voortgang en prestaties op dit gebied in kaart te brengen; lacunes en zwakke plekken op te sporen; ervoor te zorgen dat de beleidsbepaling, het prioriteren van acties en de eventuele benchmarking vlotter verlopen; het personeel te motiveren; duidelijker communicatie over de uitvoering van het desbetreffende EU-beleid mogelijk te maken; en de EU zichtbaarder te maken. In het Raadsdocument stond dat de indicatoren aan een herziening moeten worden onderworpen wanneer dat nodig blijkt, en als toekomstige ontwikkelingen op het betrokken gebied dat rechtvaardigen. In het tweede verslag over de uitvoering van Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad van februari 2014 (6219/14) werd in het licht van de lessen die bij de opstelling van de eerste twee verslagen werden geleerd aangemaand tot de analyse en herziening van de 17 indicatoren met het doel ervoor te zorgen dat het werk van de EU en haar lidstaten met betrekking tot UNSCR 1325 daadwerkelijk kon worden gemeten.

Als reactie op deze aansturing volgt hierna een reeks van herziene indicatoren voor de alomvattende aanpak voor de uitvoering door de EU van de Resoluties 1325 en 1820 van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid.

## Referenties

- Resolutie 1325 (2000) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over vrouwen, vrede en veiligheid (UNSCR 1325)
- Resolutie 1820 (2008) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over vrouwen, vrede en veiligheid (UNSCR 1820)
- Resolutie 1888 (2009) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over vrouwen, vrede en veiligheid (UNSCR 1888)
- Resolutie 1889 (2009) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over vrouwen, vrede en veiligheid (UNSCR 1889)
- Resolutie 1960 (2010) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over vrouwen, vrede en veiligheid (UNSCR 1960)
- Resolutie 2106 (2013) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over vrouwen, vrede en veiligheid (UNSCR 2106)
- Resolutie 2122 (2013) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over vrouwen, vrede en veiligheid (UNSCR 2122)
- Resolutie 2242 (2015) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over vrouwen, vrede en veiligheid (UNSCR 2242)
- Alomvattende aanpak voor de uitvoering door de EU van UNSCR 1325 en 1820 over vrouwen, vrede en veiligheid (2008 - 15671/1/08 REV 1)
- Indicatoren voor de alomvattende aanpak voor de uitvoering door de EU van UNSCR 1325 en 1820 over vrouwen, vrede en veiligheid (2010 - 11948/10)
- Verslag over de indicatoren voor de alomvattende aanpak voor de uitvoering door de EU van UNSCR 1325 en 1820 over vrouwen, vrede en veiligheid (2011 - 9990/11)
- Tweede verslag over de indicatoren voor de alomvattende aanpak voor de uitvoering door de EU van UNSCR 1325 en 1820 over vrouwen, vrede en veiligheid (2014 - 6219/14)

## Afkortingen

GVDB: Gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid

CVE: Bestrijding van gewelddadig extremisme

EDEO: Europese Dienst voor extern optreden

EU: Europese Unie

"De EU en haar lidstaten" (in de tekst van de 21 indicatoren):

De EU en/of één lidstaat, een deel van de lidstaten of alle lidstaten

HV/VV: Hoge vertegenwoordiger van de EU voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid  
/ vicevoorzitter van de Europese Commissie

NAP: Nationaal actieplan

NAVO: Noord-Atlantische Verdragsorganisatie

OVSE: Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa

VN: Verenigde Naties

UNSCR: Resolutie van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties

"UNSCR 1325" (in de tekst van de 21 indicatoren):

Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad en latere resoluties van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid (1325, 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122, 2242)

WPS: Vrouwen, vrede en veiligheid

## **I. Inleiding**

### **Resoluties van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid**

UNSCR 1325, die op 31 oktober 2000 werd aangenomen, is de eerste UNSCR over het onevenredige en uitzonderlijke effect van gewapende conflicten op vrouwen, en over de vrouw als belangrijke factor bij conflictoplossing en in het beleids- en wederopbouwproces na conflicten. In deze resolutie worden eerdere internationale en regionale juridische verplichtingen en overeenkomsten betreffende WPS (vrouwen, vrede en veiligheid) onderschreven en nieuwe beginselen gevestigd. Benadrukt wordt dat evenwaardige en volledige participatie van vrouwen een belangrijke factor vormt bij conflictpreventie en -oplossing, vredesonderhandelingen, vredesopbouw, vredeshandhaving, humanitaire respons en wederopbouw na conflicten.

UNSCR 1820 (2008) legt uitdrukkelijk een verband tussen het bestrijden van seksueel geweld als oorlogstactiek en de handhaving van de internationale vrede en veiligheid. Deze resolutie vormt een bevestiging van de stelling uit Resolutie 1325 dat seksueel geweld vaak wijdverbreid is en systematisch wordt gepleegd, en dat het herstel van de internationale vrede en veiligheid erdoor kan worden belemmerd.

In UNSCR 1888 (2009) wordt herhaald dat het zaak is vrouwen meer te betrekken bij bemiddeling en besluitvorming in het kader van conflictoplossing en vredesopbouw. Vredeshandhavingsmissies zouden volgens een nieuw stramien moeten worden opgezet, waarin specifiek aandacht wordt besteed aan de bescherming van vrouwen en kinderen. Er worden nieuwe maatregelen tegen seksuele geweldpleging bij gewapende conflicten genoemd, zoals de aanstelling van een speciale vertegenwoordiger en de oprichting van een deskundigenteam.

In UNSCR 1889 (2009) worden de VN-lidstaten en andere actoren aangespoord om verdere maatregelen te treffen met het oog op een grotere participatie van vrouwen in de verschillende stadia van vredesprocessen, wordt van de organen en de lidstaten van de VN verlangd dat zij gegevens verzamelen over, onderzoek verrichten naar, en systematisch evaluaties maken van de specifieke behoeften van vrouwen in postconflictsituaties, en wordt de secretaris-generaal van de VN verzocht aan de Veiligheidsraad een aantal indicatoren in verband met de uitvoeringsbewaking van Resolutie 1325 voor te leggen. Het ontbreekt namelijk aan basisgegevens en aan specifieke, meetbare, haalbare, relevante en termijngebonden indicatoren om de vooruitgang te kunnen meten.

UNSCR 1960 (2010) voorziet in een systeem van verantwoording voor het stoppen van seksueel geweld bij conflicten. De resolutie dringt aan op lijsten van daders en op jaarverslagen over de partijen die worden verdacht van het plegen van seksueel geweld of daarvoor verantwoordelijk worden gehouden. Zij voorziet in strategische, gecoördineerde en tijdige informatievergaring voor, en briefings aan, de Veiligheidsraad over seksueel geweld in conflictsituaties, en roept landen ertoe op specifieke termijngelinkte toezeggingen te doen om dit probleem aan te pakken.

UNSCR 2106 (2013) voegt meer operationele details toe aan eerdere resoluties over vrouwen, vrede en veiligheid, en herhaalt dat alle actoren–, dus niet alleen de Veiligheidsraad en de partijen bij gewapende conflicten, maar alle VN-lidstaten en VN-organen– meer moeten doen om eerdere mandaten uit te voeren en de straffeloosheid van seksueel geweld in conflicten te bestrijden.

UNSCR 2122 (2013) voorziet in krachtiger maatregelen om vrouwen te laten deelnemen aan conflictoplossing en herstel, waarbij het aan de VN-Veiligheidsraad, de VN, de VN-lidstaten en regionale organisaties is om obstakels weg te nemen, de nodige ruimte te creëren voor vrouwen en hen mee om de tafel te laten zitten. De resolutie beschouwt gendergelijkheid en emancipatie van vrouwen als cruciaal voor de internationale vrede en veiligheid, en onderstreept dat de economische emancipatie van vrouwen in aanzienlijke mate bijdraagt tot het stabiliseren van samenlevingen die een conflict achter de rug hebben. Zij voorziet in een routekaart en vraagt om: de ontwikkeling en inzet van technische deskundigheid voor vredeshandhavingsmissies en VN-bemiddelingsteams die vredesgesprekken ondersteunen; betere toegang tot tijdige informatie over, en analyse van, de gevolgen van conflicten voor vrouwen en de participatie van vrouwen in conflictoplossing; en hernieuwde toezeggingen om vrouwen rechtstreeks te raadplegen of te betrekken bij vredesgesprekken. Volgens de resolutie is humanitaire hulp nodig om toegang te kunnen verlenen tot het volledige scala aan seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten, ook bij zwangerschappen na verkrachting.

UNSCR 2242 (2015), die werd aangenomen naar aanleiding van het feit dat Resolutie 1325 15 jaar eerder was uitgebracht en voor evaluatie op hoog niveau in aanmerking kwam, noemt de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid een kernelement bij het aangaan van de uitdagingen van de nieuwe mondiale vredes- en veiligheidscontext, waaronder toenemend gewelddadig extremisme, een groeiend aantal vluchtelingen en ontheemden, en de wereldwijde effecten van de klimaatverandering en pandemieën–, en is de enige VN-resolutie waarin deze dramatische veranderingen worden onderkend. Resolutie 2242 stelt een informele deskundigengroep inzake vrouwen, vrede en veiligheid in om de VN-Veiligheidsraad te ondersteunen bij de consequente nakoming van de toezeggingen inzake vrouwen, vrede en veiligheid. Resolutie 2242 stimuleert ambitieuze nieuwe streefcijfers voor het aantal vrouwelijke vredeshandhavers, onder meer door het gebruik van stimulansen voor landen die troepen leveren; wijst erop dat vrouwelijke leidinggevendenden op alle niveaus van de besluitvorming nodig zijn; en constateert dat het nodig is bemiddelaars op te leiden op het stuk van de effecten van inclusieve processen en hoe deze kunnen worden gerealiseerd, vanuit het duidelijke inzicht dat de deelname van vrouwen duurzamere vredesakkoorden oplevert. De resolutie onderstreept tevens de noodzaak om het ernstige financieringstekort voor vrouwenorganisaties aan te pakken.

#### EU-beleid inzake vrouwen, vrede en veiligheid

De EU heeft voortdurend aangedrongen op volledige uitvoering van de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid als vervat in Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad en in daaropvolgende resoluties, in het bijzonder op de noodzaak geweld tegen vrouwen bij gewapende conflicten te bestrijden en vrouwenparticipatie bij vredesopbouw te bevorderen. Om de EU op dit gebied meer slagkracht te geven, heeft de Raad van de Europese Unie op 8 december 2008 de alomvattende aanpak voor de uitvoering door de EU van de Resoluties 1325 en 1820 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over vrouwen, vrede en veiligheid aangenomen, die het gehele conflict-instrumentarium uit het externe optreden van de EU bestrijkt, van conflictpreventie tot crisis-beheersing, vredesopbouw, wederopbouw en ontwikkelingssamenwerking.

Op 26 juli 2010 heeft de Raad een reeks van 17 indicatoren aangenomen, die tot doel hebben:

- de EU meer te kunnen afrekenen op de naleving van haar verplichtingen inzake vrouwen, vrede en veiligheid;
- de voortgang en prestaties op dit gebied in kaart te brengen;
- lacunes en zwakke plekken op te sporen;

- ervoor te zorgen dat de beleidsbepaling, het prioriteren van acties en de eventuele benchmarking vlotter verlopen;
- het personeel te motiveren;
- duidelijker communicatie over de uitvoering van het desbetreffende EU-beleid mogelijk te maken;
- de EU zichtbaarder te maken.

In het Raadsdocument stond dat de indicatoren aan een herziening moeten worden onderworpen wanneer dat nodig blijkt, en als toekomstige ontwikkelingen op het betrokken gebied dat rechtvaardigen.

De EU heeft twee keer gerapporteerd over de indicatoren van 2010, nl. in mei 2011 en in februari 2014, voor de volledige periode van december 2008 tot en met december 2012. Er zijn bemoedigende ontwikkelingen gesignaleerd, onder meer het toegenomen aantal nationale actieplannen dat de EU-lidstaten hebben aangenomen, meer inzicht in hoe vrouwen beter kunnen worden betrokken bij vredesprocessen, de aanwijzing van gendersteunpunten in alle EU-delegaties en GVDB-missies en -operaties, een grotere beschikbaarheid van opleiding, en meer coördinatie en samenhang bij de uitvoering. Ook werden er uitdagingen in kaart gebracht, zoals de noodzaak van een effectbeoordeling van de tools die worden gebruikt om de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid vooruit te helpen, om het aantal in het kader van UNSCR 1325 door EU-lidstaten aangenomen nationale actieplannen verder te vergroten, om stelselmatig aspecten inzake gender, vrouwen, vrede en veiligheid op te nemen in de mandaten en andere strategische documenten van de GVDB-missies en -operaties van de EU, en om ervoor te zorgen dat meer vrouwen uit de EU deelnemen aan VN-vredeshandhavingsmissies. In het tweede verslag over de uitvoering van Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad van februari 2014 werd in het licht van de lessen die bij de opstelling van de eerste twee verslagen werden geleerd aangemaand tot de analyse en herziening van de 17 indicatoren met het doel ervoor te zorgen dat het werk van de EU en haar lidstaten met betrekking tot UNSCR 1325 daadwerkelijk kon worden gemeten.

Bovendien bevatten het EU-actieplan voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen in het kader van ontwikkeling (2010-2015), aangenomen door de Raad op 14 juni 2010, gevolgd door het gezamenlijke werkdocument van de Commissiediensten over "gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen: het leven van meisjes en vrouwen via de externe betrekkingen van de Unie veranderen (2016-2020)", aangenomen door de Europese Commissie en de HV/VV op 21 september 2015, en het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie (2015-2019), specifieke doelstellingen en acties die bijdragen tot de uitvoering van het EU-beleid inzake vrouwen, vrede en veiligheid.



Naar aanleiding van de evaluatie op hoog niveau van UNSCR 1325 in oktober 2015 en de aanneming van een nieuwe resolutie van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid (2242), bepaalde de informele EU-taskforce over vrouwen, vrede en veiligheid een reeks prioriteiten bij het implementeren van de resultaten van de evaluatie, namelijk meer doen om de participatie van vrouwen bij crisispreventie en -oplossing te vergroten en het seksueel en gendergerelateerd geweld in conflictsituaties te voorkomen en te bestrijden; werk te maken van de genderdimensie bij het tegengaan van nieuwe dreigingen, zoals terrorisme en gewelddadig extremisme, alsmede bij humanitaire acties en het migratie- en vluchtelingenbeleid; te overwegen om de financiering voor de uitvoering van de agenda inzake vrouwen, vrede en veiligheid te verhogen; en meer bekendheid te geven aan de informele EU-taskforce voor vrouwen, vrede en veiligheid en zijn werkzaamheden op te voeren, die het EU-netwerk van contactpunten inzake vrouwen, vrede en veiligheid zal worden.

## **II. Herziening van de indicatoren: doel en werkwijze**

De herziening van de indicatoren komt tegemoet aan de aanbeveling in het tweede uitvoeringsverslag over UNSCR 1325 om "de 17 indicatoren te analyseren en te actualiseren in het licht van de lessen die bij de opstelling van het eerste en tweede uitvoeringsverslag werden geleerd", teneinde "ervoor te zorgen dat wij het werk van de EU en haar lidstaten met betrekking tot UNSCR 1325 effectief kunnen meten".

De indicatoren werden herzien door de informele EU-taskforce voor vrouwen, vrede en veiligheid, die rekening hield met de richtsnoeren voor de opstelling van de eerste indicatoren, namelijk een set kernindicatoren te bepalen die haalbaar, rechtstreeks meetbaar (beschikbare gegevens), specifiek en relevant zijn; die zich toelegde op de meting van het uitvoeringsproces en de genomen maatregelen; en die de indicatoren enigszins beperkt wilde houden, en bruikbaar voor zowel de instellingen als de lidstaten van de EU, naargelang van het geval.

In dit verband beoogde de herziening de inhoud en de doelgroep van elke indicator te verduidelijken, als stimulans om tot meer en kwalitatief betere antwoorden op de vragenlijsten ter voorbereiding van de uitvoeringsverslagen van de EU te komen, en uiteindelijk de resultaten van het werk van de EU en haar lidstaten omtrent UNSCR 1325 beter te kunnen evalueren. De herziene indicatoren moeten echter ook zorgen voor continuïteit van de EU-rapportage en vergelijkbaarheid van de resultaten. Sommige indicatoren werden gesplitst, waarbij elke indicator werd verdeeld in subindicatoren, aangevuld met aanwijzingen om analytische informatie te verstrekken over goede werkwijzen en resultaten, zodat meer en nauwkeuriger kwalitatieve informatie kan worden verkregen. De indicatoren zijn samengebracht in thematische groepen volgens activiteitsgebied, om de duidelijkheid over de hele linie te verbeteren. Twee nieuwe indicatoren en één subindicator werden toegevoegd om rekening te houden met het accent op de bestrijding van seksueel geweld in conflicten in latere resoluties over vrouwen, vrede en veiligheid, met het resultaat van de evaluatie op hoog niveau van UNSCR 1325 van oktober 2015, daaronder begrepen de aanneming van een nieuwe UNSCR 2242 inzake vrouwen, vrede en veiligheid, en met de indicatoren die zijn ontwikkeld voor de agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling.

De herziene indicatoren werden ontwikkeld in aansluiting op een workshop van de informele EU-taskforce voor vrouwen, vrede en veiligheid op 21 januari 2015, waaraan werd deelgenomen door vertegenwoordigers van de EU-instellingen, EU-lidstaten, UN Women en maatschappelijke organisaties. Als basis hiervoor dienden beoordelingen en aanbevelingen uit de twee uitvoeringsverslagen van de EU, alsmede raadplegingen van het maatschappelijk middenveld en UN Women. Bij de herziening werd ook gebruik gemaakt van externe expertise in het kader van de gender-faciliteit, een programma dat wordt gefinancierd uit het instrument voor vrede en stabiliteit.

### **III. Thematisch kader**

Conform de aanpak van UNSCR 1325 en daaropvolgende resoluties over vrouwen, vrede en veiligheid, gaat het document in op de volgende vier thema's: preventie, participatie, bescherming, en hulpverlening en herstel.

Preventie: gendergelijkheid in alle activiteiten en strategieën van het conflictpreventiebeleid integreren, effectieve genderspecifieke mechanismen en instellingen voor tijdige melding ontwikkelen, meer inspanningen leveren ter voorkoming van geweld tegen vrouwen, met name diverse vormen van gendergeweld, en het onbestraft laten van gender- en seksueel geweld bestrijden.

Participatie: actieve en zinvolle participatie van vrouwen in alle vredesprocessen, alsook hun vertegenwoordiging op elk niveau van de formele en informele besluitvorming bevorderen en ondersteunen; hechtere partnerschappen en netwerken met lokale en internationale vrouwenrechten-groepen en -organisaties tot stand brengen; vrouwen in hogere functies aanwerven en benoemen.

Bescherming: er in sterkere mate en op grotere schaal naar streven dat de veiligheid, de lichamelijke en geestelijke gezondheid, het welbevinden, de economische zekerheid en/of de waardigheid van vrouwen en meisjes worden verzekerd; de mensenrechten van vrouwen bevorderen en beschermen, en in de juridische en institutionele hervormingen een genderperspectief inbouwen.

Hulpverlening en herstel: bevorderen dat vrouwen op voet van gelijkheid toegang hebben tot regelingen en diensten voor hulpverlening, met name die welke in geval van hulpverlening en herstel steeds voorzien in de specifieke behoeften van vrouwen en meisjes.

#### **IV. De indicatoren**

##### **A. Actie op EU-niveau**

#### **1. Nationale actieplannen (NAP's) en andere strategische documenten in de EU-lidstaten**

1.1 Aantal NAP's in de EU-lidstaten.

1.2 Aantal overige nationale strategische documenten en rapportageprocedures in de EU-lidstaten.

1.3 Betrokkenheid van maatschappelijke organisaties bij het formuleren, uitvoeren en evalueren van NAP's. Aantal maatschappelijke organisaties dat deelneemt aan deze processen. Voorbeelden.

1.4 Voorbeelden van beste praktijken, met inbegrip van problemen bij de uitvoering van de NAP's en andere strategische documenten. Waar mogelijk, een beoordeling van de effecten ervan opnemen.

## **2. Vrouwen in leidinggevende functies in diplomatieke en crisisbeheersingsmissies**

- 2.1 Aantal en percentage vrouwelijke hoofden van diplomatieke missies, EU-delegaties, GVDB-missies en -operaties; en EU-personeel van VN-vredeshandhavingsmissies op alle niveaus, inclusief militair en politiepersoneel.
- 2.2 Voorbeelden en beste praktijken die bevorderlijk zijn voor een toename van het aantal vrouwen in leidinggevende posities bij de EU, en van vrouwen uit de EU-lidstaten die deelnemen aan VN-vredeshandhavingsmissies.

## **B. Acties op partnerland-, regionaal en multilateraal niveau**

### **3. Steun van de EU en haar lidstaten aan partnerlanden bij het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van beleid inzake vrouwen, vrede en veiligheid**

- 3.1 Aantal en naam van de partnerlanden waarmee de EU en haar lidstaten actief samenwerken bij de ondersteuning van acties rond het thema vrouwen, vrede en veiligheid, in het bijzonder de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van de nationale actieplannen (NAP's), strategische documenten en ander nationaal beleid met betrekking tot UNSCR 1325.
- 3.2 Soorten acties en partners. Aangeven of de actie wordt uitgevoerd door en/of in partnerschap en/of in overleg met nationale, intergouvernementele of regionale entiteiten, met inbegrip van maatschappelijke organisaties, vrouwengroepen en basisorganisaties.
- 3.3 De kwaliteit, het effect en de duurzaamheid van de steun van de EU en haar lidstaten aan gouvernementele en/of maatschappelijke organisaties met betrekking tot acties voor vrouwen, vrede en veiligheid beoordelen.
- 3.4 Betrokkenheid van maatschappelijke organisaties bij het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van beleid inzake vrouwen, vrede en veiligheid in partnerlanden. Aantal maatschappelijke organisaties dat deelneemt aan deze processen. Voorbeelden.
- 3.5 Voorbeelden van beproefde praktijken, geleerde lessen en problemen, met inbegrip van, voor zover beschikbaar, voorbeelden van de concrete gevolgen van acties.

**4. Het aanpakken van kwesties inzake vrouwen, vrede en veiligheid door het plaatselijk maatschappelijk middenveld in partnerlanden**

4.1 Aantal en soort van de specifieke acties van de diplomatieke missies van de EU en haar lidstaten, van GVDB-missies en -operaties of van de hoofdkantoren om door lokale maatschappelijke organisaties, waaronder vrouwenorganisaties, aangekaarte problemen inzake vrouwen, vrede en veiligheid aan te pakken.

4.2 Voorbeelden en beste praktijken.

**5. Bilaterale en regionale dialogen van de EU en haar lidstaten met specifieke aandacht voor vrouwen, vrede en veiligheid**

5.1 Naam en aantal van de bilaterale en regionale dialogen van de EU en haar lidstaten met specifieke aandacht voor vrouwen, vrede en veiligheid in slotdocumenten, conclusies en doelstellingen.

5.2 Rol en concrete bijdragen van het maatschappelijk middenveld, met name vrouwenorganisaties, aan deze dialogen.

5.3 Voorbeelden van beste praktijken om het effect van de resultaten van de dialogen te helpen meten. Lessen en uitdagingen in kaart brengen.

**6. Vrouwen, vrede en veiligheid in de activiteiten van de speciale vertegenwoordigers van de EU**

6.1 Aantal en percentage van de activiteitenverslagen van de speciale vertegenwoordigers van de EU met specifieke informatie over vrouwen, vrede en veiligheid.

6.2 Voorbeelden en beste praktijken.

**7. Financieringsinstrumenten en toewijzingen uit de begroting die de EU en haar lidstaten gebruiken ter ondersteuning van vrouwen, vrede en veiligheid in partnerlanden**

7.1 Financieringsinstrumenten die door de EU en haar lidstaten worden gebruikt om steun te verlenen aan acties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.

- 7.2 Bedrag en percentage van de totale jaarlijkse begroting van de EU en haar lidstaten voor vredesopbouw en conflictpreventie waarmee rechtstreeks steun wordt verleend aan acties voor vrouwen, vrede en veiligheid; bedrag en percentage van deze specifieke begroting dat wordt toegewezen aan maatschappelijke organisaties.
- 7.3 Bedrag en percentage van de totale jaarlijkse begroting van de EU en haar lidstaten voor de sectoren justitie en veiligheid waarmee rechtstreeks steun wordt verleend aan acties voor vrouwen, vrede en veiligheid; bedrag en percentage van deze specifieke begroting dat wordt toegewezen aan maatschappelijke organisaties.
- 8. Integratie van vrouwen, vrede en veiligheid in projecten en/of programma's van de EU en haar lidstaten op het gebied van veiligheid en justitie in kwetsbare landen of landen in een conflict- of postconflictsituatie**
- 8.1 Aantal projecten/programma's per thema (hervorming van de sector veiligheid en justitie, ontwapening, demobilisatie en reïntegratie (DDR), humanitaire hulp, goed bestuur, mensenrechten, maatschappelijke organisaties en lokale autoriteiten in het ontwikkelingsproces enz.) en per partnerland, en de mate waarin vrouwen, vrede, veiligheid en gender daarin zijn geïntegreerd (volgens de beleidsindicator voor gendergelijkheid).
- 8.2 Totale uitgaven van de EU en haar lidstaten voor samenwerkingsprogramma's, per gebied en per partnerland, en gedeelte dat is toegewezen aan vrouwen, vrede, veiligheid en gendergelijkheid.
- 8.3 Betrokkenheid van maatschappelijke organisaties bij de bovengenoemde projecten/programma's. Aantal maatschappelijke organisaties dat deelneemt aan deze projecten/programma's. Voorbeelden.
- 8.4 Voorbeelden van beste praktijken en, waar mogelijk, een effectbeoordeling.
- 9. Gezamenlijke initiatieven en programma's van de EU en haar lidstaten op mondiaal, regionaal en nationaal niveau met de VN-agentschappen en andere internationale en regionale organisaties, zoals de NAVO, de OVSE en de Afrikaanse Unie, of de Wereldbank en andere internationale financiële instellingen met betrekking tot vrouwen, vrede en veiligheid**
- 9.1 Aantal, type en primaire initiator van gezamenlijke initiatieven en programma's.
- 9.2 Uitkomsten en resultaten van gezamenlijke initiatieven en programma's. Indien mogelijk, voorbeelden van effectbeoordelingen van gezamenlijke initiatieven en programma's.

**10. Coördinatie van het met vrouwen, vrede en veiligheid verband houdende werk van de EU en haar lidstaten in partnerlanden, onderling en/of met andere donoren**

- 10.1 Naam en aantal van de EU-partnerlanden waar de EU en haar lidstaten met elkaar coördineren op het gebied van vrouwen, vrede en veiligheid, en wijze van coördinatie.
- 10.2 Naam en aantal van de EU-partnerlanden waar de EU en haar lidstaten met andere donoren coördineren op het gebied van vrouwen, vrede en veiligheid, en wijze van coördinatie.
- 10.3 Voorbeelden en beste praktijken, met inbegrip van coördinatieproblemen.

**C. Deelname van vrouwen aan vredesprocessen en vredesopbouw**

**11. Politieke steun voor de deelname van vrouwen aan vredesprocessen**

- 11.1 Aantal verklaringen/toezeggingen van leidinggevend personeel van de EU en haar lidstaten met betrekking tot de deelname van vrouwen aan vredesprocessen, resulterend uit of verband houdend met positieve acties/resultaten.
- 11.2 Voorbeelden van beste praktijken en uitdagingen,

**12. Deelname van vrouwen aan lopende vredesprocessen waarbij de EU en haar lidstaten een actieve rol spelen (door leiderschap of politieke, financiële en/of technische ondersteuning)**

- 12.1 Aantallen, percentages, hoedanigheid (onderhandelaar, bemiddelaar, faciliteerder, technisch deskundige enz.) en kwaliteit met betrekking tot de deelname van vrouwen aan de volgende vredesprocessen:
- formele/officialle vredesprocessen
  - informele vredesprocessen.

## 12.2 Voorbeelden van beste praktijken en uitdagingen, zoals:

- Door de EU gesteund overleg met vrouwen en vrouwenorganisaties dat tot concrete resultaten heeft geleid, zoals opties die werden voorgesteld aan de partijen, standpuntnota's, redactionele wijzigingen in documenten betreffende het vredesproces enz.
- Kwalitatief onderzoek waarbij de rol en het effect van de participatie van vrouwen in specifieke, door de EU gesteunde processen in beeld worden gebracht (bijv. case studies).
- Coachen van individuele vrouwelijke onderhandelaars en bemiddelaars om hun doeltreffendheid en de kwaliteit van hun deelname aan een specifiek proces te verbeteren.
- Het probleem aanpakken van het verzamelen van uitsluitend kwantitatieve gegevens en ijkpunten die alleen cijfers over vrouwen bevatten.

## **13. Steun van de EU en haar lidstaten aan vredesprocessen, die ertoe leidt dat aangescherpte bepalingen inzake de rechten en de bescherming van vrouwen worden geïntegreerd in de vormgeving van het proces en in het slotdocument**

13.1 Aantal en percentage van de vredesprocessen waarbij de EU en haar lidstaten gerichte steun hebben verleend (bv. technische deskundigheid inzake gender ten behoeve van de actoren in het vredesproces enz.).

## 13.2 Voorbeelden van beste praktijken en uitdagingen, zoals:

- Coaching van mannen en vrouwen inzake de rechten en beschermingsbehoeften van vrouwen.
- Financiering van vrouwenrechtenorganisaties om invloed uit te oefenen op het verloop en de resultaten van een specifiek vredesproces.
- Aanpak inzake de bewaking van de uitvoering en het effect van specifieke bepalingen.



**14. Steun om vrouwen te verzelfstandigen en hen op een betekenisvolle manier te laten participeren, en integratie van thema's inzake gender, vrouwen, vrede en veiligheid in vredesopbouw en overgangsjustitie**

14.1 Aantal en soort activiteiten inzake vredesopbouw en overgangsjustitie waarin de EU en haar lidstaten specifieke steun verlenen om vrouwen op betekenisvolle manier te laten participeren, en integratie van thema's inzake gender, vrouwen, vrede en veiligheid.

14.2 Voorbeelden en beste praktijken, met inbegrip van problemen, zoals:

- Capaciteitsopbouw met betrekking tot vrouwen en vrouwenorganisaties ter ondersteuning van hun betrokkenheid bij en/of toezicht op vredesopbouw en overgangsjustitie.
- Door de EU gesteund overleg met vrouwen en vrouwenorganisaties om ervoor te zorgen dat zij betrokken worden bij vredesopbouw en bij het opzetten en uitvoeren van mechanismen voor overgangsjustitie.
- De problemen aanpakken waarmee vrouwelijke slachtoffers te maken hebben bij de toegang tot de rechter en schadeloosstelling bij verkrachting.
- Bewustmaking en voorlichting om ervoor te zorgen dat vrouwen worden geïnformeerd over lopende processen van vredesopbouw en overgangsjustitie, en om hun betrokkenheid te bevorderen.

**D. Gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid**

**15. Opleiding op het gebied van gendergelijkheid, vrouwen, vrede en veiligheid**

15.1 Aantal en percentage (jaarlijks gemeten) mannen en vrouwen met een specifieke opleiding inzake gender en inzake met UNSCR 1325 verband houdende aangelegenheden onder a) personeel van de EU-hoofdkwartieren, b) diplomatiek personeel, c) civiel personeel en d) militair personeel van de EU en de lidstaten dat deelneemt aan GVDB- en VN-vredeshandhavingsmissies en -operaties.

15.2 Aantal sessies en duur (dagen en/of uren) van de gespecialiseerde opleiding inzake gender en UNSCR 1325 die wordt verstrekt door de EU en haar lidstaten voor a) personeel van de EU-hoofdkwartieren b) diplomatiek personeel c) civiel personeel en d) militair personeel dat deelneemt aan GVDB- en VN- vredeshandhavingsmissies en -operaties.

**16. Integratie van thema's omtrent gender/vrouwen, vrede en veiligheid in de mandaten, planning en rapportagedocumenten van GVDB-missies en -operaties**

16.1 Aantal en percentage GVDB-missies en -operaties met mandaten en planningsdocumenten waarin duidelijke verwijzingen naar thema's omtrent gender en vrouwen, vrede en veiligheid zijn opgenomen en/of die over dit thema rapporteren.

16.2 Voorbeelden van beste praktijken ter illustratie van de mate en de kwaliteit van de nakoming van de toezeggingen.

**17. Genderexpertise voor personeel bij GVDB-missies en -operaties**

17.1 Aantal en percentage GVDB-missies en -operaties met:

- voltijdse genderadviseur (deskundige)
- genderadviseur met een dubbele functie (bijvoorbeeld ook mensenrechten)
- een deeltijds contactpersoon voor gender (geen expert).

17.2 Aantal en percentage personeelsleden bij GVDB-missies en -operaties met competenties die deskundigheid inzake gender/vrouwen, vrede en veiligheid omvatten (afgezien van de genderadviseurs en/of de contactpersonen).

17.3 Voorbeelden van beste praktijken en ervaringen op het gebied van integratie van gender/vrouwen, vrede en veiligheid in GVDB-missies en -operaties bij de uitvoering van het mandaat.

**18. Gevallen van seksuele intimidatie en seksegerelateerd(e) misbruik, discriminatie of geweld door GVDB-personeelsleden, die zijn onderzocht en tot maatregelen geleid hebben**

18.1 Aantal en soort gevallen van seksuele en seksegerelateerde overtredingen door GVDB-personeelsleden, die zijn onderzocht en tot maatregelen hebben geleid, en soort vervolgmaatregelen, zoals nader onderzoek en disciplinaire en justitiële maatregelen.

Aangeven of de intimidatie of het misbruik tegen een GVDB-personeelslid of tegen extern personeel gericht was.

18.2 Percentage seksuele en gendergerelateerde overtredingen, uitgaande van alle klachten tegen GVDB-personeel die zijn onderzocht en tot maatregelen hebben geleid.

18.3 Aantal slachtoffers van seksuele en gendergerelateerde overtredingen door GVDB-personeelsleden die een vorm van bijstand, verhaal of schadeloosstelling hebben gekregen (psychosociale ondersteuning, enz.).

Aangeven om welke soort bijstand, verhaal of schadeloosstelling het gaat.

18.4 Aantal opleidingen inzake gedrag en discipline, met inbegrip van thema's in verband met seksueel misbruik en seksuele uitbuiting, die door de EU en haar lidstaten worden verstrekt aan a) diplomatiek personeel, b) civiel personeel en c) militair personeel dat deelneemt aan GVDB-missies en -operaties.

18.5 Totaal aantal deelnemers aan de bovengenoemde cursussen en uitsplitsing naar geslacht.

**E. Internationale bescherming**

**19. Steun van de EU en haar lidstaten aan vredesopbouw- en vredeshandhavingsactiviteiten die verband houden met de aanpak van seksueel en gendergerelateerd geweld in conflict- en postconflictsituaties**

19.1 Aantal en soort activiteiten van de EU en haar lidstaten voor vredesopbouw en vredeshandhaving, en hun doelgroep - d.w.z. project/programma, beleidsinitiatief, dialoog, GVDB-missie of -operatie - gericht op bewustmaking en preventie van seksueel en gendergerelateerd geweld in conflict- en postconflictsituaties.

- 19.2 Aantal activiteiten van de EU en haar lidstaten - zoals hierboven gedefinieerd - omtrent de bescherming van rechten bij en justitiële maatregelen tegen seksueel en gendergerelateerd geweld in conflict- en postconflictsituaties waarvan vrouwen, meisjes, mannen en jongens het slachtoffer zijn. Reikwijdte van de maatregel (zaak wordt gemeld, naar andere instanties doorverwezen, onderzocht, juridisch opgelost, enz.) vermelden.
- 19.3 Aantal en soort acties van de EU en haar lidstaten ter bestrijding van seksueel geweld in conflict- en postconflictsituaties die werden uitgevoerd met partners uit het maatschappelijk middenveld, met name vrouwenorganisaties en basisorganisaties.

## **20. Bescherming van vrouwelijke asielzoekers in de EU**

- 20.1 Aantal en percentage vrouwelijke en mannelijke asielzoekers die de vluchtelingenstatus of een subsidiaire beschermingsstatus in de EU hebben verkregen, alsmede hun land van herkomst.
- 20.2 Voorbeelden en beste praktijken, inclusief geleerde lessen en problemen, van het beleid en de ervaringen van de EU en haar lidstaten inzake beschermingsmaatregelen, en positieve en negatieve gevolgen daarvan voor vluchtelingen of asielzoekers (vrouwen en mannen, en jongens en meisjes) uit landen die getroffen worden door gewapende conflicten.

## **21. Genderspecifiek beleid ter bestrijding van gewelddadig extremisme**

- 21.1 Bedrag en percentage van de jaarlijkse begroting van de instellingen voor veiligheid en justitie van de EU en haar lidstaten voor het verrichten van onderzoek naar het onderwerp bestrijding van gewelddadig extremisme en gender, met inbegrip van oorzaken en ontmoedigende factoren.
- 21.2 Bedrag en percentage van de jaarlijkse begroting van de bureaus voor de statistiek van de EU en haar lidstaten voor de productie van gendergevoelige statistieken, met inbegrip van statistieken over gewelddadig extremisme, met inbegrip van oorzaken en ontmoedigende factoren.
- 21.3 Bedrag en percentage van de totale jaarlijkse begroting van de EU en haar lidstaten voor de preventie van gewelddadig extremisme in partnerlanden met gender als voornaamste of belangrijke doelstelling.

- 21.4 Aantal en percentage van het personeel bij de instanties voor terrorismebestrijding van de EU en haar lidstaten met expertise op het gebied van gendervraagstukken.
- 21.5 Deelname van vrouwenorganisaties aan de ontwikkeling van strategieën ter bestrijding van gewelddadig extremisme. Voorbeelden van goede praktijken, geleerde lessen en uitdagingen.

## **V. Rapportage**

Deze indicatoren zullen de basis vormen voor verdere EU-rapportage over de implementatie van de totaalaanpak van de EU voor de uitvoering van Resoluties 1325 en 1820 van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid. Om de twee jaar moet door de bevoegde diensten, met steun van de informele EU-taskforce voor vrouwen, vrede en veiligheid van de EU, een verslag worden opgesteld en aan het PVC gepresenteerd. Het derde verslag moet worden opgesteld in 2016, en informatie bevatten die is verzameld tijdens gericht overleg met onder andere de EU-delegaties, de EU-lidstaten en GVDB-missies en -operaties.

De indicatoren moeten worden herzien wanneer dat nodig blijkt, en als de verwachte ontwikkelingen op het betrokken gebied dat rechtvaardigen.

---